

PROLOGAS

Nuo mano vyro mirties praėjo jau treji metai, bet toks nau dingas, koks yra dabar, jis dar nebuvo. Tiesa, jo šalia nėra, ir šiukšlių jis neišneš, užtat nešdama jas pati galiu bambėti ant jo, kiek patinka. Apskritai kalbant, jo draugija nuostabi, nors jis ir nematomas. Jam galima už viską suversti kaltę, šiuo požiūriu jis neprilygstamas, nes negali su manimi ginčytis, – jis buvo kremuotas. Aš daug su juo kalbuosi, tačiau nuo metafizinių mirties prasmės paieškų mūsų pokalbiai perėjo prie bendro pobūdžio situacinių temų, kaip antai: ką valgysime vakarienės arba kuri reikia prikalti prie sienos dėl pamestų mokesčių deklaracijų.

Kai jis žuvo automobilio avarijoje už dvidešimties metrų nuo namų, aš rimtai svarsčiau, kad ir pati noriu mirti. Ne dėl to, kad jaučiausi nelaiminga, nors tai buvo tiesa, o dėl to, kad man netilpo galvoje, kaip, gyvendama be jo, susidorosiu su iškilusiais sunkumais. Vis dėlto gerai, kad nenumiriau, nes danguje jis pasitiktų mane, dievaži, persiutęs. Jis jau tikrai pasistengtų, kad amžinybė niekada nesibaigtų, aš nė kiek neperdedu.

Vairavau automobilį, duodama valią savo mintims, kai su skambo telefonas. Tai buvo mano sesuo Reičelė.

– Labas, Lile, važiuoji pasiimti vaikų?

Aš išsiviečiau vien išgirdusi jos balsą.

– Taip. Man nesmagu, kad mintinai žinai mano dienotvarkę.

Aš įjungiau posūčio žibintą, sulėtinau greitį laukdama, kol

užsidegs šviesoforo signalas, ir įsukau į mokyklos aikštelę. Ir visa tai dariau neleistinai prie ausies prispaudusi telefoną. Kartais pri-trenkiu pati save.

– Gal galėtum grįždama man kai ko nupirkti?

– Nejaugi važiuoju pas tave?

Tikriausiai užmiršau. Visai galimas daiktas.

– Na, gal ir važiuoji. Iš kur aš galiu žinoti? Šiaip ar taip, jau dvi dienas nemačiau mergaičių, o tu juk žinai, kaip jos manęs pasiilgsta.

Aš nusijuokiau.

– Galiu sąžiningai pasakyti, kad jos nė karto tavęs nepaminėjo.

Ji irgi nusijuokė.

– Žinai, vieną dieną turėsi susitaikyti su tuo, kad mane jos myli labiau už tave, o tai neigdama neleidi nė vienai iš mūsų ramiai gyventi.

Aikštelėje pastačiau automobilį į eilę, tyliu antakių kilste-lėjimu ir šypsena pro priekinį stiklą pasveikindama budinčiąją mokytoją.

– Na gerai, sutinku, mergaitės tave išties myli. Tai ko tau at-vežti? Ko nors iš pagrindinių produktų, pavyzdžiui, pieno, o gal, kaip tau įprasta, lubrikantų ar „Duraflame“ pliauskų židiniui?

Per lango stiklą pliaukštelėjo mažas delniukas. Aš net krūptelė-jau, o ant stiklo liko purvina dėmė. Rankytės šeimininkė Anabelė žvilgtelėjo vidun ir prisimerkė. Jai už nugaros užsisvajojusi stovė-jo jaunesnioji sesutė Klerė. O už jų abiejų – mokytoja į šypseną suspaustomis lūpomis, bylojančiomis, kaip kantriai jos kentėta, ir su grasinančia potekste, kad kuo greičiau neščiau iš čia kuda-šių. Aš skubiai bakstelėjau durų užrakto mygtuką. Nenorėčiau, kad ji išsitrauktų mirties spindulį ir nukreiptų į mane.

Sesuo vardijo man į ragelį:

– Man reikia pusės kilogramo šoninės, parmezano sūrio, spa-gečių, kiaušinių, duonos ir butelio raudonojo vyno. Ir, žinoma, sviesto.

– Paskambinsiu vėliau, – man atitiesus kaklą, telefonas nukrito ant grindų. – Bele, tau padėti, ar įsodinsi seserį pati?

– Įsodinsiu.

Anabelei tik septyneri, bet ji rimta kaip keturiasdešimtmetė karjeros diplomatė. Tokia jau gimė: ramiai išmoko žįsti, šliaužti, valgyti ir atlikti viską, ką tik jai pamėtėdavau. Ji žvelgė į pasaulį nuolankiai, tarsi mes būtume tokie, kaip parašyta skrajutėje: nelabai džiuginantys, bet ką padarysi. Ji ilgai krapštinėjosi apie Klerės saugos diržus, kol galiausiai juos susegė.

– Veržia?

Klerė papurtė galvą.

– Per laisva?

Klerė papurtė galvą, dideles rudas akis patikliai išmeigusį į vyresnę seserį. Anabelė jai linktelėjo ir, pati atsisėdusi į savo kėdutę, ėmė segtis diržus su tokiu pasitikėjimu, tarsi būtų bandymų pilotas prieš penkiasdešimtąjį skrydį, o ne būtų be priekinių dantukų ir su Tyrinėtojos Doros iš filmuko segtuku plaukuose.

– Aš pasiruošusi važiuoti, – pranešė ji.

– O Klerė? – norėjau patikrinti, ar mažoji nebus nuo pusryčių praradusi kalbos dovanos. Gali būti, kad dieną man skambino mokytoja, bet per visus tuos biudžeto mažinimus...

– Aš pasiruošusi važiuoti, valio.

Nuostabu, raportavo ir mažiausioji planeta.

Apgraibom susiradau ant grindų telefoną ir paskambinau Reičelei. Šįkart įjungiau garsiakalbį ir, pasidėjusi aparatą ant kelių, šaukiau į mikrofoną. Juk automobilyje vežiau vaikus. Svarbiausia saugumas, žmonės. Reičelė atsiliepė dar nespėjus telefonui suskambėti. Ji labai užsiėmusi moteris.

Spūstyje ieškodama tarpo, rėkiau į telefoną:

– Ei, kodėl nepasakei, kad atvežčiau tau produktų karbonariškiems makaronams? Ir kodėl negali važiuodama namo *pati* užsukti į parduotuvę?

– Nes noriu sugalvoti tau užduočių, kad pasuktum galvą, kad neliūdėtum. Antraip tau sunyks smegenys, ir kas tada padės vaikams atlikti namų darbus?

– Tu ir mums pagaminsi valgyti?

– Žinoma, galiu paruošti. Mielai. Kodėl tu ant manęs rėki?

– Aš ant tavęs nerėkiu, sugedo mano bliutufas. Kaip gerai, kad verdi vakarienę.

Pasukau į kairę.

– Mes važiuojame į parduotuvę? – paklausė Anabelė. Žinojau, kad parduotuvės ją nervina, bet ji svarstė, ar negalėtų tuo pasinaudoti ir gauti neplanuotą saldainį.

Aš linktelėjau.

– Dar vienas dalykas, – pridūrė sesuo. – Turėsi man papasakoti, kaip tuos makaronus paruošti.

– O paskui važiuosime pas tetą Reičelę? – paklausė Klerė.

Aš linktelėjau galvą, bet paskui papurčiau. Sesuo bandė užliūliuoti mano budrumą ir įtikinti: čia ne tai, ką tu manai.

– Pala, Reiče, noriu tavęs kai ko paklausti: jeigu aš perku maistą ir verdu vakarienę, kodėl pati negali pas mane atvažiuoti?

Stojo tylą.

– Tikrai! Taip būtų daug geriau. Ačiū! Vadinasi, pasimatysime, – ji jau norėjo išjungti telefoną.

– Palauk, – suturėjau ją. – Jeigu atvažiuoji pas mane, gali ir produktų nupirkti. Aš juk vežu vaikus, ar pamiršai?

– Ak, taip, žinoma. Gerai, – ji išjungė telefoną.

Užpakalinio vaizdo veidrodėlyje pažvelgiau į Klerę.

– Ne, mieloji, teta Reičelė pati pas mus atvažiuos.

Tai išgirdusios abi mergytės nudžiugo. Jos iš tiesų ją mėgo labiau negu mane. O kodėl gi ne? Ji mokėjo padaryti taip, kad jos pagalbos prašymas virstų kvietimu vakarienės ir kad tu jautumeisi dėl to patenkinta.

Paruoškite savo daržą

Kai tik žemė jūsų darže tampa minkšta ir jau galima ją dirbti, suvarpykite šakėmis ir kelioms dienoms palikite.

- Paviršių užberkite trijų centimetrų kompostinės žemės sluoksniu. Nešykštėkite.
- Žemei išjudinti naudokite šakes. Suberkite kompostą. Išgrėbkite akmenis ir kitą šlamštą, kad paviršius būtų lygus.
- Naujokui geriausias yra 3 × 5 metrų plotas. Jeigu toks dydis gašdina, galima pradėti nuo mažesnio. Atminkite, kad ir vienas vazonas balkone – jau daržas.
- Ant savo sėklų pakuočių rasite tikrą informacijos lobyną. Čia parašyta, kokios reikalingos sąlygos ir kada geriausia sėti. Abejojate? Klauskite sėklų pardavėjo arba paskambinkite vietiniam žemės ūkio konsultantui. Sodininkai mėgsta padėti kitiems sodininkams.

1 SKYRIUS

Aš piešiu iliustracijas, o tai skamba labai romantiškai, tarsi leisčiau dienas medžio paunksmėje, nutvieksta pro lapus prasiskverbiančios saulės ir ant kelių pasidėjusi akvarelinius dažus. Deja, dienas leidžiu susikūprinusi ant biuro kėdės, gadinu stuburą ir dirbu prie kompiuterio. Saulė, žinoma, šviečia, nes čia Pietų Kalifornija.

Man patinka piešti iliustracijas tradiciškai, su pieštuku ir dažais, norėčiau joms skirti daugiau laiko, bet baigusi koledžą susiradau tokį darbą, kur iliustruojau vadovėlius. Ėmiausi šito darbo, nes pamaniau, kad tai bus gera pradžia, bet paaiškėjo, kad jis virto nuostabiai patogiu sėdimu užsiėmimu su geru atlyginimu, priedais prie atlyginimo, nemokama kava ir tiek antrūšių vadovėlių, kiek geidžia širdis. Aštuoniasdešimt du procentai Amerikos mokinių naudojami „Tuopos“ leidyklos produkcija ir taip daro jau beveik šimtmetį. Man tai nepaprastai patinka. Sužinau įvairiausių įdomių dalykų, piešiu, sukuriu personažus, o paskui į juos žiūri vaikai, tikriausiai pripiešia jiems skrybėlių ir ūsų. Kartą Anabelė parsinešė namo vieną iš mano vadovėlių „Vaikai istorijoje“, ketvirtą leidimą, tada pamačiau, kad juo naudojosi dešimtys vaikų, – prie mano istorinių personažų kiekvienas buvo pridėjęs tokių detalių, kokių net nebūčiau sugalvojusi. Kas galėjo pamanyti, kad galima taip dailiai pakarti Martiną van Bureną, aštuntąjį JAV prezidentą?

Kūrybos skyriuje esame keturiose, dar yra etatinis rašytojas, trys faktų tikrintojai ir padėjėja bendriesiems reikalams, kuri čia dirba nuo amžių amžinųjų, – visam šitam paradui vadovauja būtent ji. Tą rytą, kai įžengiau pro duris, ji pažvelgė į mane kietai sučiaupusi lūpas.

– Liliana, tikrintojai grąžino atgal tavąjį banginio penį.

Aš kilstelėjau antakius.

– Rouze, ar ilgai laukei, kad man tai praneštum?

Ji nesutriko.

– Aš atėjau septintą, taigi, manyčiau, apie porą valandų.

Aš nė nestabelėjau.

– Pasakyk jiems, kad tą penį jie gaus rytoj rytą.

Ji sukosėjo.

– Aš jiems jau pasakiau, kad gaus šiandien.

Aš sustojau ir atsigrėžiau.

– Kodėl taip padarei?

Ji skaitinėjo žurnalą, kurį slėpė po stalu.

– Nes tada galėsiu pasakyti: „Į dienos pabaigą atiduosime. Kietas tas jūsų penis, bus ne taip lengva.“

– Suprantu, būtų apmaudu šito nepasakyti.

Ji truktelėjo pečiais.

– Man tai vienintelė pramoga šitame nuobodulio verpete, stveriuosi nors ir už menkausio saulės spindulėlio.

Kai įėjau į savo kabinetą, Saša, su kuria dirbame viename kambaryje, pakėlė galvą.

– Sveika, ar Rouzė tau sakė apie penį?

– Taip, sakė. Ar tau vis dar reikia mano pagalbos su biologijos vadovėliu?

– Kalbi apie vištos kiaušinio vystymosi stadijas? Jos gali palaukti.

– Nuostabu, ačiū.

Saša gūžtelėjo.

– Kad ir kaip būtų, pirma juk, tikriausiai, višta.

Leiskite paaiškinti. Paprastai „Tuopos“ leidykloje komedijų nebūna. Dažniausiai čia siaubingai nuobodu, ypač kai atnaujiname kokį chemijos vadovėlį. Tačiau džiugių akimirų pasitaiško – tai kavos pertraukėlės.

Atsisėdau, atsidariau banginio penio failą ir išsižiūrėjau. Tai nebuvo piešinys su daugybe banginio penių, o tik mažytė iliustracija veterinarinės medicinos vadovėlyje, ir man pasirodė šiek tiek įtartina, kodėl ji apskritai įdėta į knygą. Taip, sutinku, kad reikia pateikti išsamią medžiagą, bet keliems veterinarijos gydytojams teks operuoti banginio penį? Ar jums kada nors yra taip atsitikę, kad, nuvežę savo papūgėlę pas veterinarą, negalėjote įsibrauti į laukiamąjį, nes ten ant kelių kėdžių sėdėjo susinervinęs banginis impotentas. Arba jauna banginių porėlė, kuri, susikibusi už rankų, pavydziai dairėsi į kitų gyvūnų jauniklius kartoninėse dėžėse ant grindų per visą laukiamąjį, retkarčiais apsisikeisdavo drąsinamais žvilgsniais ir atsikrenkšdavo. Pasitikrinau elektroninį paštą: faktų tikrintojai piešinį gražino vien todėl, kad vienas užrašas buvo su klaida. Kaip jie išvis ją pastebėjo? Pakėliau telefono ragelį ir surinkau numerį.

– Faktų tikrinimo skyrius. Čia Elai.

– Elai, čia Lilė.

– Labas, Lile, dovanok dėl to penio.

Aš pasimuisčiau kėdėje.

– Dieve švenčiausias, kas čia visiems šįryt darosi? Dėl šito penio žmonės kaip nesavi.

– Greičiausiai tu teisi.

– Štai ko noriu paklausti, Elai. Ar tu tikras, kad ten yra klaida? Sulyginau su iliustracija – viskas atitinka, o kuo tu remiesi? Penių enciklopedija? „Penių katalogu 2000“?

Girdėjau, kaip jis išsišiepė.

– Negaliu tau atskleisti faktų tikrinimo skyriaus šaltinių, juk pati žinai. Turėčiau tave nudėti, bet tada netektume savo geriausios iliustratorės.

Aš atsisukau į Sašą.

– Tavo kavalierius ką tik pasakė, kad aš esu geriausia iliustratorė.

Abi išgirdome, kaip Elas suunkštė. Saša net neatsigrįždama trūktelėjo pečiais.

– Perduok jam, kad, kai pamačiau Mobio Diko arsenalą, jis manęs nebedomina.

– Elai, ji tave meta dėl banginių šeimos atstovo.

– Ir vėl? Tikra palaidūnė. Na, bet aš rimtai, mūsų vyrukas iš akvariumo aptiko rašybos klaidą, paklausėme redaktorius ir paaiškėjo, kad klaida buvo originale. Ir kas čia tokio? Tik patikrinau faktus. Imame faktą ir jį patikriname. Toks mūsų darbas.

– Na, ką gi, gerai. Nežinojau, kad turite prijuokintą banginį pagal iškvietimą.

– Kartoju, savo šaltinių atskleisti negaliu, bet kaip tu manai, kaip dar du apsileidę vaikinai su meniniu išsilavinimu ištaiso korektūros klaidas? Tik pasitelkę storiausią dėklą su labai siauros srities galvočių vizitinėmis kortelėmis.

– Teisingai sakai, – aš padėjau ragelį, pataisiau žodį ir dar kartą nusiunčiau dokumentą Rouzei. Lydraštyje parašiau, kad gali brukti tą penį į faktų tikrintojų elektroninio pašto dėžutę, nes žinojau, kad jai tai patiks.

Suskambo mano telefonas. Rouzė.

– Viršuje nori tave matyti.

Aš suklausau.

– Mane atleidžia?

Ji pliaukštelėjo liežuvio.

– Neturiu žalio supratimo. Kodėl tau nesuėmus savo kiaušių į dešinę ranką, nepakilus į viršų ir nesužinojus pačiai?

Sklando gandas, kad Rouzė yra vyriausiojo pono Tuopos meiluzė, kuris įkurdino ją Meno skyriuje, kaip jis iš pradžių buvo vadinamas, kad paslėptų nuo žmonos. Logiškai mąstant, jai turėtų būti apie aštuoniasdešimt, o jai tiek nėra, bent jau aš

tuo abejoju, vis dėlto akivaizdu, kad apie kuri nors iš mūsų ji turi kompromituojančios informacijos. Antraip ją jau seniai būtų išmetę. Su žmonėmis ji dirba taip, kaip liūtas su gazele. Aš atsidusau ir ėmiau kilti aukštyn, į akistatą su Roberta King, mūsų direktore.

Roberta King yra maždaug mano metų, tačiau tarp mūsų buvo bendro tiek, kiek tarp paprastų riedučių ir lenktyninio automobilio. (Tai ne pats geriausias palyginimas man ar jai, bet šitaip sakydavo mano tėtis, todėl jo žodžiai pirmiausia atėjo į galvą. Jis mirė pernai, bet aš palaikau tėčio gyvybę vogdama iš jo geriausia, ką jis turėjo.) Su Roberta esame susitikusios gal kokius penkis kartus kolektyvo renginiuose, kuriuose buvo mėginama burti darbuotojus per žaidimus, ugdančius tarpusavio pasitikėjimą, ir kitokius kankinamus išbandymus, ir prisimenu tik tiek, kad ji atrodė tokia pat sutrikusi kaip aš.

Vilkėjau savąjį kasdienį „dirbančios motinos“ kostiumėlį, kurį sudarė ilgas sijonas, siekiantis batus (su dviem skirtingomis kojineėmis, bet sijonas jas paslėpė), sportiniai marškinėliai ilgomis rankovėmis, su kuriais miegojau, ir kiek išstampytas megztinis su V formos iškirpte, pirktas pigių prekių parduotuvėje „Target“. Roberta vilkėjo tikrą kostiumėlį. Ji kvepėjo gėlėmis. Aš kvepėjau vafliais.

Tačiau ji man šypsojosi, tarsi būtume senos draugės, o tai, be jokios abejonės, reiškė, kad mane tuojau atleis.

– Labas, Roberta. Rouzė sakė, kad norite mane matyti.

– Taip, sveika, Lile, užeik. Sėskis, – ji patraukė savo kėdę toliau nuo stalo ir užmetė koją ant kojos, parodydama, kad tai neoficialus pokalbis „tarp mūsų, mergaičių“. Aš prisėdau šiek tiek šonu, kaip paprastai daroma, ir taip pat užsidėjau koją ant kojos.

– Kaip sekasi vaikams?

Oho, koks asmeniškias klausimas.

– Gerai, ačiū. Žinote... – mėšlas, nutilau. Kodėl buvo taip sunku? Juk aš moteris, ji irgi moteris, abi dirbome leidyboje, ovuliuome, prakaitavome, valgėme ledus ir dėl to jautėmės kaltos, eilėje prie kasos skaitėme „Žmones“ ir svarstėme, ką apie mus mano kiti žmonės.

– Turite dvi mažas dukrytes, ar ne?

Aš linktelėjau.

– Ir vieną mirusį vyrą?

Na, gerai, ji šito nesakė. Aš tik mintyse pridūriau. Žmonės, kurie tavęs nepažįsta, dažnai klausia: „Ak, o kur jūsų vyras?“ Arba: „O kuo užsiima jūsų vyras?“ Ir labai sunku susivaldyti neatsakius: „Tikiuosi, kad danguje“, arba: „Ak, jis dažniausiai pūva.“ Vis dėlto ji mano vyro nepaminėjo, o tai reiškė, kad ji prisimena, jog jis miręs, ir yra mandagi bei supratinga. Kalė.

– Ką gi, Lile. Kaip žinote, šiuo metu leidybos reikalai prastoki. Visoje šalyje mažinamos išlaidos švietimo reikmėms, žinoma, tai tiesiogiai veikia mūsų verslą. „Tuopa“ stengiasi laikytis ir mes po truputį šakojamės – ieškome naujų krypčių.

Aš nusijuokiau. Ji nutilo ir suraukė antakius. Aš nuraudau.

– Dovanokite... Maniau, tai žodžių žaismas... Tuopa... šakojasi... – prisiekiu, kad girdėjau, kaip suzvimbė musė.

Roberta atsikrenkštė.

– Laimė, pačiu laiku atsivėrė naujų galimybių. „Bliumai“ yra viena iš stambiausių pasaulyje sėklų ir gėlių bendrovių.

Aš linktelėjau. Net ir aš esu apie juos girdėjusi, nors neskiriu ramunės nuo kepurės bumbulo.

– Jie išleido seriją vadovų apie gėles ir neseniai parengė seriją apie daržoves. Kreipėsi į mus, kad išleistume, kadangi viena leidyklėlė, kuri jiems leido gėlių vadovus, žlugo.

Linktelėjau ir nutaisiau protingą, susidomėjusią miną, kad atrodyčiau labiau susikaupusi, net šiek tiek suraukiau antakius. Tik laukiau, kada išgirsiu savo vardą kaip koks šuo.

– Mes norėtume, kad tuos vadovus iliustruotumėte jūs.

Aš vėl linktelėjau, bet direktorė nutilo.

– Na, bus... smagu, – aš nieko nesupratau. Kur čia šuo pakastas? Kodėl ji atsitempė mane į savo kabinetą? Kad pasakytų apie darbą? Paprastai apie naujus projektus mums paaiškina apacioje, ilgai nelaiko, o tada elektroniniu paštu atsiunčia užduotis.

Roberta vėl prabilo:

– Darbas didžiulės apimties.

– Na, pasaulyje juk yra daugybė daržovių.

– Taip. Ir „Bliumai“ nori apie jas visas išleisti leidinį. Bus keli tomai, taip pat priedas.

– Man labai patinka priedai.

– Norime, kad nupieštumėte ranka, ne kompiuteriu. Akvarele, tušu, anglimi, kaip sugalvosite. „Bliumai“ nori išleisti ką nors meniško, turinčio išliekamąją vertę. Kartu pasinaudoti atgimstančiu susidomėjimu natūraliu maistu, ekologiška daržininkyste ir judėjimu „Atgal į kaimą“, – ji kažko jaudinosi, tai išdavė balsas. Staiga ji pakėlė į mane akis ir išpyškino: – Ko gero, padariau kai ką labai baisaus. Labai labai baisaus.

Aš nustebau, nė nepamaniau, kad ji gali būti tokia, bet pasirošiau sukrečiamai žiniai.

– Pasakiau, kad užsirašysite į sodininkystės kursus, – ji atsikrenkštė. – Tai yra į daržininkystės.

– Atsiprašau, – suraukiau kaktą. – Sakėte, daržininkystės kursus?

Roberta nuraudo.

– Kalbėjau telefonu su moterimi iš „Bliumų“, ir ji užsiminė, kad vienas iš Bliumų šeimos sūnų veda kursus apie daržovių auginimą, čia, Los Andžele, ir pasakiau, kad jūs lankysite.

– Kursus?

– Taip.

– Apie daržovių auginimą?

– Taip, – pamačiusi, kad aš nesuprantu, ji ėmė kalbėti lėčiau: – Pasakiau, kad jūs lankysite kursus apie daržovių auginimą, – ji ištarė žodžius taip, lyg sakydama: „Tave lėtai leis į rūgštį, iš pradžių įmerks kojų pirštus.“

– Aš nieko prieš lankyti daržininkystės kursus. Labai smagiai skamba, – nutilau. – Nebent reikėtų įsipareigoti trejiems metams ir kilnoti sunkumus.

Ji iškart papurtė galvą.

– Jie vyks šeštadienio rytais, šešias savaites. Be jokios abejonės, už jūsų laiką atlyginsime...

Aš vos gūžtelėjau pečiais.

– ...ir pridėsime papildomų dienų prie jūsų atostogų.

Būčiau sutikusi ir taip, bet nebūtina jai šito sakyti.

– Gerai, sutinku.

Ją nupurtė šaltis.

– Aš ir pati būčiau lankiusi tuos kursus, bet paprasčiausiai negaliu.

Šiek tiek pakeičiau savo nuomonę apie ją.

– Kodėl?

– Nes bijau sliėkų, – mačiau, kaip ji suvirpėjo, gal net išballo. Po tobulu makiažu buvo sunku įžiūrėti. – Vaikystėje turėjau baisų nutikimą. Žinote, net negaliu stovėti arti dirvos, nes jų ten gali būti.

Turėjau prikąsti lūpą, kad neimčiau klausinėti smulkmenų. Koks galėtų būti tas baisusis nutikimas su sliėkais? Įsivaizdavau, kaip ji bėga, – mažytė, gražutė, suderintais „Baby Gap“ drabuželiais, – užkliūva, skrenda, lėtai plaikstosi jos kasytės, ir štai krinta ant žemės, čiuožia ir prieš pat savo veidelį pamato sliėką... Kuris išsitraukia pistoletą ir į ją šauna? Kuris įkanda jai į nosį? Na, jei rimtai, jie neturi burnų. Bet žmogui negali tokių dalykų sakyti. Negali atvirai šaipytis iš jo baimių. Tačiau mintyse pasižymėjau, kad pasimėgausiu vėliau, kai niekas negirdės.

Ji vis dar atrodė susirūpinusi.

– Tai ar jūs sutinkate?

Aš gūžtelėjau.

– Žinoma, mielai. Esu tikra, kad užsiėmimai mane įkvėps iliustracijoms, – nutylėjau, kad man nesunku nueiti į daržovių skyrių ir asmeniškai susipažinti su morka, bet ji, regis, buvo tos nuomonės, kad šie kursai bus naudingi projektui, o kas aš tokia, kad pradėčiau ginčytis.

Jai atlėgo, tai aiškiai matėsi, ir ji atsistojo. Jos drabužiai gulė nepriekaištingai, be jokios raukšlės. Gal po stalu tupėjo koks vyrukas, kuris, jai sėdint, lygino karštais garais. Maniškiai susiraukšlėjo atsisėdus, o kai pakilau nuo kėdės, tokie ir liko – lyg iš karvės gerklės ištraukti.

– Nuostabu. Užsiėmimai prasideda šeštadienį. Galite atsivesti vaikus.

Aš padėkojau, ji irgi padėjo, viena kitai paspaudėme ranką ir dar kartą padėkojome, o tada ji kai ką pasakė:

– Mes labai nerimaujame dėl „Tuopos“ ateities. Bet žinau, kad sudarysite gerą išpūdį, puikiai atliksite darbą ir išgelbėsite leidyklą.

– Vadinasi, manęs neskubinsite, – šyptelėjau, stengdamasi sušvelninti savo sarkastišką užuominą.

Ji pirmą kartą nuoširdžiai nusišypsojo nuo tada, kai užėjau į kabinetą.

– Žinau, kad jūs susidorosite.

Ištipenu netvirtais žingsniais ir laiptais nusileidau atgal į savo skyrių.

Nuėjau į kišeninę virtuvėlę ir į patį didžiausią puodelį įsipyliau kavos. Ant jo buvo užrašyta „Nuostabiausias pasaulyje tėtis“, tai, mano galva, skambėjo visai įtikinamai, nors iš tiesų jį išsirinkau

tik todėl, kad jis buvo dydžio sulig geru kibiru. Virš kavos aparato Rouzė buvo prikabinusi raštelį: „Jeigu susipylėte visą kavą, užvirkite naujos, antraip jums teks... pasigailėti.“ Ji tikrai nejuokavo. Kartą Saša užmiršo ir Rouzė nukreipė visus jos skambučius į vykdomojo direktoriaus kabinetą, o tai reiškė, kad vyrui pakėlus ragelį penkis kartus iš eilės kitame laido gale pasigirsdavo Sašos balsas. Galiausiai direktorius jai patarė daugiau niekada neužmiršti užkaisti naujos kavos.

Sugrįžusi į darbo vietą, paskambinau seseriai.

– Ar galėsi prižiūrėti mano vaikus kiekvieną šeštadienį iki pietų šešias savaites iš eilės?

Stojo tylą. Paskui sesuo tarė:

– Taip, jeigu pati galėsi juos užvežti ir neišsigąsi, jei mano namuose bus nuogų žmonių. Arba dresuotų gyvūnų.

Aš ėmiau juoktis.

– Liaukis, juk tavo asmeninis gyvenimas nėra toks įspūdingas.

– Tik tu taip manai. Atkreipk dėmesį į žodį „asmeninis“.

– Tai reikia, kad negalėsi?

– Ar būtinai turiu pasižadėti visam serialui? Ar negalima tada, kai prireiks?

– Tada ir prireiks. Darbe manęs paprašė, kad lankyčiau daržininkystės kursus, o jie vyks kiekvieną šeštadienį ir truks pusantro mėnesio. Aš iliustruosiu knygą apie daržoves, o užsakovams atrodo, kad bus geriau, jeigu išmoksiu jas auginti.

– Gal jie ir teisūs.

– Vargu. Aš nupiešiau puikias iliustracijas „XIV amžiaus Europos vienuolynams“, nors nesu nei vienuolė, nei prancūzė, be to, nesu mirusi prieš penkis šimtus metų.

– Gerai sakai. O ar negali jų pasiimti kartu?

– Galėčiau, bet pamaniau, kad jiems labiau patiktų pasitraukti pas tave.

– O jeigu aš irgi vaikščiočiau į kursus ir ten padėčiau tau prižiūrėti vaikus?

Nė kiek nemeluojau – atitraukiau telefoną nuo ausies ir pažvelgiau į jį.

– Tu sveika? Užsiimsi daržininkyste? Tikrai?

Ji atsiduso.

– Šiandien jaučiu, kaip darbas mane dusina. Pastarąsias dvi valandas kalbėjau telefonu, rėčiau ant žmonių, su kuriais niekada nesusitiksiu, bet slidžiose jų rankose – mano bendrovės likimas. Persiunčiant dingio labai svarbus krovinyš ir sunkiai sekasi rasti galus.

– Oho, tau tikrai nekas. Ką tik baigei sakinį žodžiais apie galus.

– Išgraužk.

– Kas nutiko?

– Nagi žinai, kaip visada. Neįkainojama tūkstančio metų žirgo statula.

– Gal ji įdėta į kitą dėžę ar dar kas nors.

– Ji yra arklio dydžio. O ant jo sėdi nuoga moteris, aukštai iškėlusį begalvio erelio kūną. Jeigu ne šie kuklūs skiriamieji bruožai, statulą išties galima lengvai pažiūrėti.

– Ką gi, – nutilau. – Neturiu ką atsakyti. Linkiu sėkmės ieškant dingusio arklio.

Abi išjungėme savo telefonus. Mudviejų pokalbiai kuo toliau, tuo labiau priminė senos sutuoktinių poros kasdienius pašnekesius, tiesa, neskaitant tos dalies apie begalvį erelį. Nors aš visuomet sakydavau, kad negali žinoti, kas iš tiesų dedasi kitose šeimose.

– Ką mes darysime? – užpakalinio vaizdo veidrodėlyje pamaciau nepatiklų Anabelės veidelį.

Ir vėl automobilyje. Reikėtų nusipirkti tą masažinį sėdynės užtiesalą. Sako, kad gerai nugarai, bet man visą laiką ant užpakalio lieka įsispaudęs raštas, o toje vietoje man tikrai nereikia papildomos faktūros.